

NOVINKY z vědeckého života meziuniverzitních projektových týmů

„Řekni mi, co vyhazuješ, a já Ti řeknu, kdo jsi!“

IOP

Jaký a v jakém množství produkují domácnosti odpad a jaké faktory toto chování ovlivňují? Již více než rok se výzkum v rámci projektu SMART City, SMART Region, SMART Community věnuje také odpadovému chování. Cílem výzkumu je identifikovat prekurzory (např. socio-ekonomické a demografické faktory, behaviorální faktory, situační faktory a další), na jejichž základě budeme schopni predikovat změny v produkci a složení odpadu z domácností při změnách spotřebních vzorců a tím i budoucí potřeby kapacit na nakládání s komunálním odpadem (třídící linky, zařízení na energetické využití, nebo kompostárny). Proč má smysl rozebírat často velmi nevábné a zapáchající hromady toho, co jsou schopné (překvapujícím způsobem) vynalézavé domácnosti vyhodit do kontejnerů, ukazují plánované kroky MŽP ČR - uzavřít skládky využitelným odpadům od roku 2030 a ke stejnému roku zvýšit recyklaci komunálního odpadu na 60 %.

Výzkum probíhá pod vedením doc. Jana Slavíka a dr. Martiny Vrbové za účasti studentů vybraných fakult UJEP na skládkách ve Všebořicích a Modlanech, a to kvartálně (jaro, léto, podzim, zima). Komunální odpad je svážen z města Ústí nad Labem a Bíliny z různých druhů zástavby. Rozbory kombinují odpad z rodinných domů, sídlišť i vesnické zástavby. Velkou podporu má výzkumný tým v partnerech, kterými jsou společnost AVE CZ v Ústí nad Labem, Městské technické služby Bílina, SUEZ CZ, a.s. (Ústí nad Labem) a Marius Pedersen a.s. (provozovna Teplice).

Jakmile poleví současná krize způsobená COVID-19, klasické kvartální rozbory odpadu z domácností doplní rozbory, které nemají v rámci celé EU obdoby - rozbory odpadů přímo z domácností, které umožní přiřadit produkovaný odpad konkrétní domácnosti s jasným socio-demografickým profilem a chováním. Teprve znalost příčinné souvislosti mezi prekurzory chování a jeho přímými důsledky (produkce odpadu) umožní jednoznačně definovat, proč jsou některé domácnosti ochotné odpad beze zbytku třídít a některé naopak hledat inovativní cesty, jak vtěsnat organické zbytky do otvorů PET lahví a plechovek.

Klobouk dolů před studenty, jejichž rukami prošly již stovky kilogramů takového odpadu. Děkujeme!

*Význam rozborů
odpadů
v regulovaném
světě*

*Využití spolupráce
výzkumného
a veřejného
i soukromého
sektoru*

*Čeká nás unikátní
výzkum prekurzorů
odpadového
chování*

Jan Slavík

Dopady epidemie Covid-19 na dopravní chování

Covid-19 mění naše aktivity, způsob práce i dopravní chování. Jaké jsou jeho dlouhodobé dopady? Může být tato situace akcelerátorem změn, které podpoří aktivity jako teleworking (práce z domu), nákupy a různé volnočasové aktivity přes internet? Jaké mají tyto změny dopad na dopravu a veřejné prostory měst?

Tyto otázky si klade náš výzkumný tým IEEP Doprava a mobilita spolu se sociology ze STEM/MARK, a.s. v novém projektu, který byl připraven ve spolupráci se špičkovým pracovištěm z technické univerzity Technion v Jaffě pod vedením prof. Yorama Shiftana a získal financování z programu TAČR Eta.

Pro analýzu dlouhodobých dopadů epidemie Covid-19 vznikne panel z reprezentativního vzorku městské populace pro tři vlny sběru dat s využitím elektronického dotazníku. Dotazníkové šetření je zacíleno na pracující a studující obyvatele v České republice a Izraeli starší 18 let a zjišťuje aktivní a dopravní chování a jejich změny v různém období epidemie Covid-19 včetně očekávaného chování po skončení epidemie.

Současně bude probíhat série skupinových rozhovorů s lidmi, kteří přestali v důsledku obav z epidemie využívat hromadnou dopravu. Naším cílem je zjistit faktory ovlivňující návrat cestujících do hromadné dopravy. V rámci projektu budou analyzována také agregovaná data vývoje objemů dopravy u různých dopravních módů a dobrá praxe měst během epidemie. Všechny tyto výzkumné aktivity směřují k formulaci doporučení pro další nasměrování strategického rozvoje a podporu udržitelné mobility.

Hana Brůhová Foltýnová

Školní fóra v českých městech

Mají se žáci základních škol svými názory podílet na utváření prostoru města, ve kterém žijí? Proč? A pokud ano, jak to celé provést? Od roku 2015 organizuje Národní síť Zdravých měst ČR ve spolupráci se základními školami tzv. školní fóra. Účastní se jich žáci druhého stupně základní školy, aby vymysleli a shodli se na tom, co je možné v jejich škole a v jejich městě změnit k lepšímu. Následně své nápady obhajují před spolužáky, ředitelem školy a zástupci města. Jak tuto aktivitu hodnotí ředitelé škol, zapojení učitelé a reprezentanti města mapuje výzkum Lenky Slavíkové a Elišky Vejchodské. Předběžné výsledky byly publikovány v časopise Moderní obec, který je dostupný na stránkách www.ieep.cz.

Lenka Slavíková a Eliška Vejchodská

SPOLUPRÁCE S MĚSTY

Na základě memoranda o spolupráci v rámci projektu SMART vyhodnotili J. Macháč a M. Hekrle přínosy realizace zelené střechy na budově Polikliniky ve Žďáru nad Sázavou. Výsledky slouží pro popularizaci střechy realizované v říjnu 2020.

Publikace *Městská příroda v Liberci: Co nám přináší a co potřebuje* věnující se přínosům přírody pro kvalitu života obyvatel je dostupná na www.ieep.cz.

NOVÉ ČLÁNKY

Článek *Public and community conservation of biodiversity – rivalry or cooperation?* věnující se svépomocné ochraně přírody a fungování soukromých rezervací v ČR publikovala jako hlavní autorka L. Slavíková.

Tým Dopravy a mobility pod vedením H. Brůhové zanalyzoval role a postoje klíčových aktérů, jejich pohled na udržitelnou městskou mobilitu, podmínky pro strategické dopravní plánování a hlavní bariéry zavádění opatření v článku *Sustainable urban mobility: One definition, different stakeholders' opinions*.

Různé postupy posuzování výjimek z důvodu nepřiměřených nákladů při implementaci Rámcové směrnice vodní politiky popisuje článek autorů J. Macháče, J. Brabce a O. Vojáčka. Další informace jsou dostupné na www.ieep.cz.

KALENDÁŘ AKCÍ

Závěrečná konference projektu STRIMA II (Česko-Saský management povodňových rizik)

20. listopadu 2020, online

Povodně ovlivňují nejen lidská sídla, ale také vodní a dopravní infrastrukturu a zemědělskou krajinu. Těmto dopadům včetně nastavení vhodné komunikace při řešení takových problémů se věnuje projekt STRIMA, do kterého je tým IEEP zapojen. V rámci listopadové konference budou představeny klíčové výstupy projektu. Přihlášku na online účast na konferenci najdete na: <https://www.strima.sachsen.de>

Finálové kolo druhého ročníku studentské soutěže Czech Envi Thesis

3. 12. 2020 14:00-17:30, online

Do druhého ročníku se sešlo 62 studentských prací. Z tohoto velkého množství se pět nejlepších prací probojovalo do finále, kde budou představeny a bude vybrána ta nejlepší. Opět Vás čeká i velká debata finalistů. Vlivem stávající situace proběhne celá akce online. Odkaz ke sledování bude dostupný na sociálních sítích a na webu www.czechenvithesis.cz

E-academia

E-mail: office@e-academia.eu
www.e-academia.eu

IREAS

Institut pro strukturální politiku, o.p.s.
Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1
E-mail: office@ireas.cz
www.ireas.cz

IEEP

Institut pro ekonomickou a ekologickou politiku
Fakulta sociálně ekonomická
Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Moskevská 54, 400 96 Ústí nad Labem
E-mail: ieep@ieep.cz
www.ieep.cz